

JAZYK VIED A VÝCHOVA

ŠTEFAN ŠVEC a kol.: Jazyk vied o výchove. Bratislava, Gerlach Print a FF UK 2002, 120 s.

Autor a kolektív si uvedomujú problém "čisto pedagogických" termínov a termínov "čisto príbuzných vied" o výchove, preto sa v uvedenom zborníku snažia objasniť súčasný stav používania týchto termínov, otvoriť diskusiu s cieľom nájsť východiská pre ich čo najadekvátnejšie používanie.

V zborníku je uverejnených osem príspevkov siedmich spoluriešiteľov VEGA projektu č. 1/8004/01 *Teoreticko-metodologické základy vedeckého pojmoslovía v oblasti školstva, sporné termíny pedagogiky a andragogiky a ich definície*.

V prvom príspevku Štefan Švec (Katedra pedagogiky Filozofickej fakulty UK v Bratislave) predkladá náčrt metodologickej aspektácie zdokonaľovania jazyka vied o výchove. Je tu snaha spresniť a usústaviť ich termíny, aby mohli slúžiť na účelnejšie dorozumievanie medzi užívateľmi z výchovnovednej obce.

Štefan Vašek z Katedry špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty UK svojou prácou prispieva k inovácii vedeckého jazyka špeciálnej pedagogiky.

Július Matulčík (Katedra andragogiky FF UK) sa vo svojej štúdií zaoberá výkladom termínu andragogika v kontexte odlišných poňatí zakladateľov tohto odboru výchovo-vedy.

Ludmila Šimčáková (Ústav informácií a prognóz školstva) sa sústreďuje na analýzu didaktického termínu curriculum, ktorého používanie na Slovensku je problematické. Ponúka tu odporúčania na jeho prekladanie a tlmočenie: pojmový výklad.

Nosné termíny z oblasti zdravotnej pedagogiky vymedzuje Adriana Weigerová z Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky PdF UK vo svojom príspevku.

Iela Labudová (Fakulta telesnej výchovy a športu UK) sa sústreďuje na termíny športovej edukológie, hlavne v spojení s inderdisciplinárnym termínom zdravotné oslabenie.

Ján Stoffa z pracoviska UNESCO Pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre tu podrobne čitateľa oboznamuje s terminologickou situáciou odbornej didaktiky technických predmetov v školskej edukácii.

Posledným príspevkom je štúdia Š. Šveca o ústrednom výchovnom termíne edukácia.

Autori vo svojich štúdiách posúvajú staré významy pojmov, spresňujú ich a snažia sa podnieť odborných čitateľov na Slovensku, ale aj v Čechách na diskusiu a ďalšie metodologicko-terminologické práce. Preto navrhujú v prípade záujmu obrátiť sa buď na nich, alebo na editora tohto zborníka:

Štefan Švec, Katedra pedagogiky Filozofickej fakulty UK, Gondova 2, 818 01 Bratislava 1
Stefan.Svec@fphil.uniba.sk

NA CESTE OD ANTROPOLOGIZMU K FILOZOFICKEJ ANTROPOLÓGII

JÁN ŠLOSIAR: Od antropologizmu k filozofickej antropológii. Bratislava, Iris 2002, 164 s.

Publikácia, ktorá sa na slovenskom knižnom trhu ocitla v druhej polovici roku 2002, je výsledkom dlhodobého odborného i osobného záujmu autora o riešenie filozofických otázok, špecificky sa týkajúcich problematiky človeka. Jej vydanie bolo súčasťou riešenia grantovej úlohy s názvom *Autenticita a spolubytie ako dimenzie ľudského života*.

Práca je svojím zameraním primárne exkurzom do dejín filozofických koncepcií, ktorý však nezostáva len pri deskripcii, ale na základe predstavenia vybraných učení sa snaží čitateľovi poskytnúť určitú platformu pre ich systematický výklad v korelácii so stupňom vývoja filozofie. Analýzou myšlienkových zdrojov interpretácie problémov človeka práca hľadá a naznačuje možné cesty continuity od antropologizmu cez filozofické smery dominantne skúmajúce antropologickú problematiku až po konštituovanie filozofickej antropológie ako samostatnej filozofickej disciplíny.

Práca je jasne štruktúrovaná. Je rozčlenená na štyri kapitoly. Prvé tri kapitoly sledujú continuity vývoja od antropologizmu (1. kapitola *Ľudská identita a spôsoby jej hľadania*) cez filozofické smery orientujúce sa antropologicky (2. kapitola *Tri podoby antropologizmu v poklasickej filozofii*) až po konštituovanie samostatnej filozofickej disciplíny (3. kapitola *Vznik filozofickej antropológie*). Štvrtá kapitola s názvom *Niektoré antropíny ľudského pobytu vo svete* je ilustráciou vybraných filozofických charakteristík každodennosti ľudského života. Za účelne v zmysle prehľadnosti textu možno považovať úvodné operatívne priblíženie významového poľa termínu "antropologizmus", vychádzajúce z autorovho predpokladu, že *"tento pojem svojou zložitou a mnohoznačnosťou presahuje možnosti jednoznačného definovania"* (s. 7)

Prvá kapitola mapuje spôsoby hľadania ľudskej identity v rámci jednotlivých epôch dejín filozofie. Predstavuje ideové východiská kreujúce základné koncepty človeka od staroveku až po súčasnosť. V skratke prezentuje vývoj filozofického dialógu medzi chápaním človeka ako "animal rationale" a jeho uchopením ako "imago Dei". Za podnetné možno označiť hlavne upozornenie, že tieto koncepty sa "pevne" viažu na jednotlivé etapy dejín len z pozície svojho vzniku, ale v súčasnosti ich je potrebné identifikovať ako koexistujúce, navzájom sa ovplyvňujúce princípy tvoriace základ európskej kultúry.

V druhej kapitole sa stáva centrom autorovho skúmania antropologizmus vo filozofických smeroch poklasickej filozofie, menovite jeho podoby v rámci troch filozo-